

JEZIKOVNA KULTURA 2

**Doc. dr. Nataša Gliha Komac,
štud. l. 2010/2011 (1. 3. 2011)**

- osrednja vloga jezika v družbenem življenju posameznika
- jezik kot pripomoček za doseganje in uveljavljanje moči (simbolna vrednost jezika)
  - pogoji, v katerih družbeno dejavni posamezniki želijo/morajo načrtovati jezik oz. jezikovne izbire
    - Katere? Kdaj?
    - Kakšni naj bodo?
    - Kako razvijati jezikovna znanja?

Ključni pojmi

- ⌘ Sociolingvistika
- ⌘ Sporazumevalna zmožnost
- ⌘ Govorni predstavnik/govorec/uporabnik
- ⌘ Idealni govorec / govorni predstavnik (procesu jezikovnega razslojevanja!)
- ⌘ Govorna skupnost (: jezikovna skupnost)
- ⌘ Govorni repertoar
- ⌘ Govorni dogodek (govorno dejanje, govorne okoliščine, govorne vloge)

Razmerja med jeziki in jezikovnimi različicami

- Jezikovni status/prestiž
- Diglosija (visoka : nizka različica)
- Jezik manjšine (angl. *minority language*)
- Jezik večine (angl. *majority language*)
- Materni jezik
- Prvi jezik

- Sodobna združena Evropa od vsakega posameznika poleg znanja **maternega** ali/in **prvega jezika** pričakuje in skoraj zahteva še najmanj znanje enega **sosedskega** in enega **svetovnega jezika**.

VIRI IN LITERATURA

- Baker, Colin, in Sylvia Prys Jones. 1998. Language Planning, v *Encyclopedia of Bilingualism and Bilingual Education*, 203–209. Multilingual Matters.
- Dular, Janez. 2000. Jezikovno načrtovanje in (slovenska) zakonodaja. V *Kultura, identiteta in jezik v procesih evropske integracije*, ur. I. Strukelj, 246–250. Ljubljana: Društvo za uporabno jezikoslovje Slovenije.
- Gliha Komac, Nataša. 2009. *Slovenščina med jeziki Kanalske doline*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede; Ukve: SKS Planika; Trst: SLORI. 25–56.
- Kalin Golob, Monika. 2003. Jezikovna kultura, jezikovno načrtovanje in evropsko združevanje. V *Slovenski knjižni jezik – aktualna vprašanja in zgodovinske izkušnje, Obdobja 26*, ur. A. Vidovič Muha, 255–270. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko FF Univerze v Ljubljani.

- Pogorelec, Breda. 1996. Jezikovno načrtovanje in jezikovna politika pri Slovencih med 1945 in 1995. V *Jezik in čas*, ur. A. Vidovič Muha, 41–61. Ljubljana: Znanstveni inštitut FF.
- Spolsky, Bernard. 1998. *Applied Sociolinguistics*. V *Sociolinguistics*, 66–78. Oxford University Press.
- Stabej, Marko. 2003. Bo en jezik dovolj? Večjezičnost v enojezičnosti. V *Slovenski knjižni jezik – aktualna vprašanja in zgodovinske izkušnje, Obdobja 26*, ur. A. Vidovič Muha, 51–70. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko FF Univerze v Ljubljani.
- Stabej, Marko. 2006. Obrisi slovenske jezikovne politike. V *Slovensko jezikoslovje danes*, ur. A. Vidovič Muha, 309–325. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije.
- Vidovič Muha, Ada. 2003. Sodobni položaj nacionalnih jezikov v luči jezikovne politike. V *Slovenski knjižni jezik – aktualna vprašanja in zgodovinske izkušnje, Obdobja 26*, ur. A. Vidovič Muha, 5–26. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko FF Univerze v Ljubljani.